

L'obsolescència programada, avaries a la vista

Revista XQ, 28/01/2018 per [Carolina Clemente](#)

Diem que una cosa és obsoleta quan és antiquada. Per tant, l'obsolescència programada consisteix a definir, dins el sistema operatiu de l'aparell, quan ha de deixar de funcionar correctament. D'aquesta manera, els fabricants inciten al consum dels seus aparells. Aquesta pràctica és il·legal i les autoritats competents estan prenent mesures al respecte.

Per què la tecnologia no allarga la vida dels productes?

Sovint hem sentit als nostres pares o avis queixar-se de què les coses ja no duren tota la vida. Ni la nevera, ni la rentadora, ni la televisió, ni els aparells electrònics en general. Pot ser que l'evolució tecnològica resulti en uns productes pitjors? Això seria, com a mínim, contradictori. Com s'explica, doncs, que els productes s'espantllin abans? Les raons poden ser múltiples però hem de tenir en compte aquestes dues paraules: obsolescència programada.

S'ha demostrat que empreses com Apple han aprofitat les actualitzacions dels seus telèfons mòbils per provocar que funcionessin més a poc a poc. D'aquesta manera, volien que els consumidors descartessin els telèfons que tenien en favor dels nous models d'iPhone. D'altra banda, els fabricants d'impressores Epson també han fet ús de l'obsolescència programada. En el seu cas, els cartutxos de tinta resultaven inservibles abans que s'esgotessin. Aquests són només dos exemples d'una pràctica més extensa que no només ataca els consumidors, sinó també el medi ambient.

Els consumidors reclamen els seus drets

Si bé es considera que cada país ha de vetllar pel compliment de les lleis europees de defensa dels consumidors, les associacions que els agrupen han fet sentir la seva veu. Reclamen la defensa dels seus drets i la Comissió europea està buscant fórmules per protegir-los.

Segurament heu advertit que cada producte porta una etiqueta amb lletres que van de la A a la G. Aquesta és l'anomenada etiqueta de consum energètic que classifica els aparells segons la seva eficiència, és a dir, si necessiten més o menys energia. La classificació va des de l'A+++ , el més eficient, fins a la G, el menys. Els aparells amb A+++ són, per tant, més respectuosos amb el medi ambient. La Comissió europea està estudiant introduir en aquesta etiqueta variables per controlar també la durabilitat dels productes.

Arran d'un informe del Parlament europeu es proposa un allargament de la garantia internacional que actualment és de dos anys. Amb això s'obligaria els fabricants a reparar gratuïtament els seus productes durant un període més llarg de temps. A més a més, es vol introduir a l'etiqueta de consum energètic informació sobre la durabilitat de l'aparell i la possibilitat de reparació.

D'aquesta manera, no només el consumidor té una informació veraç sobre el producte que compra sinó que també s'aposta per una defensa del medi ambient. L'actual sistema econòmic, basat en el consum, provoca una gran quantitat de residus que són difícils d'eliminar. Sovint els aparells tecnològics antics acaben en abocadors en països del Tercer Món amb el conseqüent risc mediambiental i de salut que comporta.

A més, s'ha de tenir en compte que alguns aparells, com els mòbils o els ordinadors, incorporen coltan (columbita-tantalita). El coltan és un mineral difícil d'extreure que està lligat a l'explotació laboral o el treball infantil dels miners.

Economia circular

Per minimitzar l'impacte mediambiental de l'economia, el Parlament Europeu també aposta per l'economia circular. Aquesta consisteix a reduir el màxim possible l'ús de materials així com la producció. Igualment, proposa la substitució progressiva dels combustibles fòssils per l'energia renovable.

Els combustibles fòssils, com el carbó o el petroli, són finits. A mesura que els fem servir queden menys existències. En canvi les energies renovables, com el vent, la força de l'aigua o el sol, no s'esgoten mai.

El producte que comprem, doncs, és només la punta de l'iceberg d'una cadena molt més extensa que va des de l'extracció dels materials fins a l'eliminació del producte un cop ens desfem d'ell. En el cicle de vida del producte, des de que neix fins que mor, hi ha implicacions tant socials com econòmiques, ecològiques i mediambientals.